

Список використаних джерел:

1. Кримінальна відповідальність за катування в Україні та зарубіжних країнах: навч. посіб. / за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Савченка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 240 с
2. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р.: Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 11 січ. 2019 р.: (офіц. текст). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2019. 264 с.

Клементьєва М. С., здобувач ступеня вищої освіти магістра Навчально-наукового інституту №2 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Сьох К. Я., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Ратифікувавши Конвенцію про права дитини в 1991 році, Україна взяла на себе обов'язок щодо забезпечення та захисту прав та інтересів дітей. Це зобов'язання у сфері охорони здоров'я, соціального захисту, освіти та інше [1]. Одним з основних компонентів державної політики України у сфері захисту прав дитини є удосконалення нормативно-правової бази. На сьогодні Україна є учасницею багатьох міжнародних документів у сфері забезпечення прав дитини.

Існуючий Комітет ООН з прав дитини як контролюючий орган здійснює спостереження та моніторинг додержання прав дитини у кожній країні яка ратифікувала Конвенцію. Комітет ООН оцінює наявну в країні ситуацію та надає відповідні рекомендації, які повинні бути виконані державою до наступного звіту.

Конвенція ООН про права дитини, є основним документом, що визначає правові стандарти у сфері захисту прав дитини. Важливе значення має ратифікація Україною низки міжнародних договорів у сфері сімейного права, розроблених в рамках Ради Європи і Гаазької конференції з міжнародного приватного права, що дозволяють вирішувати практичні питання, які

стосуються здійснення прав дітей, регулюють відносини батьків і дітей, як матеріальні, так і особисті.

З 2006 року було ратифіковано: Конвенцію про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, 1980р.; Європейську конвенцію про здійснення прав дітей, 1996р.; Конвенцію про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей, 1996р.; Конвенцію про контакт з дітьми, 2003р.; Конвенцію про стягнення аліментів за кордоном, 1956р. та Конвенцію про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання, 1973р.; Європейську конвенцію про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми, 1980р. ; Європейську конвенцію про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом, 1975р. та інші [4].

Сьогодні процес захисту прав дитини ускладнений для України через наявний військовий стан на території країни. Внаслідок загибелі цивільного населення, руйнування життєво необхідної інфраструктури міст, пошкодження лікарень та закладів освіти, держава не має можливості повною мірою забезпечити захист порушених прав. Проте країна докладаеться всіх зусиль щодо відновлення цих прав та їх подальший захист.

Реалії нашого часу такі, що кількість дітей, що залишилися без батьків зростає з кожним днем, через постійні ракетні обстріли і бомбардування території України. Негативно на психіку дитини впливає і звук повітряної тривоги чи вибуху, нові обставини та обстановка. Так склалося, що під час воєнного стану і особливо в перші місяці війни діти стали чи не найвразливішою категорією населення. Слід зазначити, що з покращенням ситуації права дітей які були порушені відновлюються і захищаються.

Під час воєнного стану Уповноважений Верховної Ради України з прав людини продовжує слідкувати за станом додержання прав дітей в Україні та вживає відповідні заходи щодо їх забезпечення. Зокрема шляхом надання пропозицій щодо удосконалення законодавства у сфері захисту прав дітей, реагування до органів влади та місцевого самоврядування за зверненнями громадян, здійснення моніторингових візитів тощо.

Важливим на сьогодні є питання перетину державного кордону дітьми. Від початку війни, за даними спостереження ЮНІСЕФ, з країни виїхало понад чотири мільйони дітей, що становить більше половини дитячого населення держави. Війна спричинила одне з найшвидших і наймасштабніших переміщень дітей [3].

Сьогодні розлучення дитини з одним із батьків або іншими родичами може відбутися не просто в наслідок переїзду в інше місто, регіон, а взагалі – в іншу країну. Однак, незважаючи на це дитина має право спілкуватися з батьками, іншими особами, з якими існують сімейні зв'язки або психологічні та духовні.

На захист дітей від їх незаконного переміщення спрямована Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей. Конвенція створює процедуру для забезпечення повернення дітей, яких незаконно вивозять або утримують, до країни постійного місця проживання [4].

За захистом прав дітей під час воєнного стану слідкує Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, відповідні уповноважені органи та державні організації. Встановлюються спеціальні процедури усиновлення дітей під час воєнного стану, пишуться окремі вимоги до осіб які хочуть і мають можливість прихистити дитину. Держава робить все можливе щоб мінімізувати наслідки від війни для дітей: надаються рекомендації щодо спілкування з дитиною яка втратила батьків, має травматичний досвід, зазнала сексуального чи іншого роду насильства, зазнала каліцтва, поради для допомоги дитині адаптуватися до змінених життєвих обставин.

Порушення прав дитини вимагають відповідного правового регулювання з боку національних і міжнародних інституцій. Основні нормативно-правові акти, що на національному рівні забезпечують захист прав дитини: Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України “Про охорону дитинства”, Закон України “Про місцеве самоврядування”, Закон України “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, Закон України “Про протидію торгівлі людьми”, Постанова КМУ №866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини”[2].

Законодавство України, що регулює правові основи захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування включає в себе постанови КМУ №905, №565 та №564 та Закон України “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”.

Українське законодавство, що регулює правові основи захисту прав дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах включає такі нормативно-правові акти, як: Закон України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, Закон України “Про основи соціального захисту бездомних і безпритульних дітей”, Закон України “Про державну допомогу сім’ям з дітьми”, Закон України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, Постанова КМУ №585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах”[2].

Міжнародно-правові акти, що є основою для захисту дітей у ситуаціях збройного конфлікту: Конвенція ООН про права дитини, Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах, Женевська конвенція про захист прав цивільного населення під час війни, Додаткові протоколи до Женевської конвенції, Римський статут Міжнародного кримінального суду, Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, Європейська конвенція з прав людини,

Конвенція Ради Європи про захист прав дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства[2].

Отже, питання захисту прав дітей під час воєнного стану потребує врегулювання та контролю. Уповноважені особи та органи державної влади повинні вчиняти всіх відповідних дій щоб поновити порушенні права та недопускати нових порушень шляхом вчинення відповідних попереджувальних заходів.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ООН права дитини від 20.11.1989 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
2. Захист прав дітей під час війни: URL: <https://dity.msp.gov.ua/pravova-baza>
3. Захист прав дітей в умовах воєнного стану URL: <https://everlegal.ua/zakhyst-prav-ditey-v-umovakh-voennogo-stanu>
4. Захист прав дітей в Україні з урахуванням міжнародних договорів з питань сімейного права URL: https://minjust.gov.ua/m/str_19188

Коломієць А. Р., здобувач ступеня вищої освіти магістра Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Сьох К. Я., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ЖИТТЯ

Ключовим у визнанні права людини на життя за Конституцією України є положення, згідно з яким це право є невід'ємним (частина перша статті 27), невідчужуваним та непорушним (стаття 21). Право на життя належить людині від народження і захищається державою. Слід зазначити, що “Право на життя” є саме правом а не обов’язком, тому в хотілося б зазначити можливість використання людиною евтаназія, як один із способів розпорядження своїм правом на життя.

Евтаназія – це переривання життя невиліковно хворої людини. Її називають «гідною» або «доброю смертю», так як її мета – припинити страждання хворого за його згодою або з дозволу близьких.

Розрізняють евтаназію двох видів: пасивну (припинення підтримки життя пацієнта) та активну (надання хворому речовин, які призводять до швидкої смерті). Але сьогодні прихильники цього способу вбивства людини пропонують піти ще далі: тепер мова йде вже про евтаназію